

Vse spise, v osem poslani knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/L. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverništvo Ljubljana

Licealna knjižnica
1058 Ljubljana, Strossmayerjeva ulica,
II. drž. gimn. (Bpl.)

Izhaja vsak četrtek. Na-
--- a neorga-
za inozem.
zna štev.
Pov. UJU
is s šlana-
naročnino

za list. Za oglase in re-
klamne notice vseh vrst je
plačati po Din 2:50 od petih
vrst. Inzeratni davek po-
sebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Vprašanje naših upokojencev.

V današnji številki prinašamo uredbo o draginjskih dokladah državnih upokojencev, ki je stopila v veljavo namesto zakona, s katerim bi se moralo vsestransko rešiti vprašanje ureditve materialno-pravnega stanja državnih upokojencev.

Rekli smo vsestransko, kajti danes je vprašanje državnih upokojencev zelo komplicirano, ker imamo kronске upokojence, dinarske upokojence po starih zakonih in dinarske upokojence po novem uradniškem zakonu. Prva naloga zakona za upokojence bi bila, da izenači kronске upokojence z dinarskimi. To bi bilo pravično in naravno!

Uredba tega ni napravila, kajti zvišanje draginjskih doklad in izenačenje istih z dinarskimi upokojenci še vedno ne znači, da imajo ti tudi enake dohodke, ker imajo kronски upokojenci, vključno enakim draginjskim dokladom, trikrat manjšo temeljno pokojnino napram istovrstnim dinarskim upokojencem.

In četudi bi z draginjskimi dokladami bili ti dohodki popolnoma izenačeni, bi ne mogli smatrati, da je s tem rešeno to vprašanje, kajti upoštevati je treba, da se vdovnina odmerja od osebne pokojninske upokojenčeve in ne od draginjskih doklad in da ravno z ozirom na upokojenčovo rodovino zadobi to vprašanje še globlji pomen. Pomislite na razliko vdovnine po kronskem upokojencu po starih zakonih ali celo po dinarskih upokojencih po novem uradniškem zakonu.

S tem vprašanjem zadobiva nova draginjska uredba za upokojence značaj pomanjkljive rešitve z ozirom na občutno socialno stran tega vprašanja.

Reči moramo, da je uredba sama na sebi popolna, kajti ona obsega vse, torej je tehniško dovršena, samo rešitev posameznih vprašanj ni zadovoljiva.

Uredba tudi še dela razliko med upokojenci po novem uradniškem zakonu s polnimi in nepolnimi službenimi leti, dasi je danes več kot gotovo, da morajo

biti upokojenci po 1. septembru 1923 upokojeni vsi na podlagi plač novega uradniškega zakona, četudi formalne odločbe o tem še nimamo.

Efektivno uredba tudi ne more zadovoljiti nikogar, kajti objubljalno se je upokojencem 100% zvišanje, pozneje 50%, ki ga pa uredba nikakor ni prinesla.

Tako nam je ostalo vprašanje ureditve materialnega stanja upokojencev še vedno nerešeno in smo dobili z uredbo draginjskih doklad za upokojence le skupno bazo, na kateri se bo lahko vršilo nadaljnje reševanje tega vprašanja in priprava za končno rešitev s posebnim zakonom za upokojence, ki edini lahko izenači kronске upokojence z dinarskimi.

Odločno moramo obsojati tudi odklonitev člena 2. vladnega predloga s strani opozicije, ki je preprečila, da niso prišla vsaj nekatera mesta v prvi draginjski razred, ker se je s tem za do- gledni čas odbilo to tudi za aktivno uradništvo.

V celoti moramo reči, da se za vprašanje upokojencev vsaka vlada pre-malo briga in je ta madež države ostal dosedaj še na vseh vladah. Nobena še ni pokazala pravega razumevanja za rešitev tega vprašanja, kakor za rešitev vprašan socialnega značaja sploh. To nam je najbolj izpričal zopet zadnji pravilnik o znižanju železniške vožnje za državne uradnike, s katerim se je zo-pet taksiralo državne upokojence kot manjvredne in se jim je odredila le tri-kratna znižana vožnja.

Nekaj krivde leži tudi na upokojen-cih samih, ker se sami izločijo po upo-kojivni iz organizacijskih vrst aktivnega uradništva in nekaj tudi na aktivnem uradništvu, ker ne smatra več upokojen-cev kot del svojega stanu in del svoje celote, dasi bi bil marsikateri izkušen upokojenec lahko najboljša opora organi-zaciji aktivnega uradništva.

Uredba

o draginjskih dokladah državnih upokojencev.*

Ministrskemu svetu.

Skladno s predpisom člena 61. zakona o draginjskih dokladah civilnih in vojaških državnih uslužbencev in upoko-

* Razglašena v »Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« št. 236, izdanih dne 15. oktobra 1924. (Pri-log XLIX. — 1924) in »Uradnem listu« št. 97, od 22. oktobra 1924.

jencev z dne 28. februarja 1922** sem izposloval potrebno soglasnost finančne-ga odbora narodne skupščine o odločbi ministrskega sveta D. R. br. 103.517 z dne 20. septembra t. l., ki se nanaša na izpremembo in dopolnitev zakona o dra-ginjskih dokladah civilnih in vojaških državnih uslužbencev, upokojencev in upo-

** »Uradni list« pod št. 70 iz l. 1922.

kojenk z dne 28. februarja 1922 in zako-na o draginjskih dokladah aktivnih usluž-bencev, upokojencev in upokojenk drž-žavnih prometnih naprav z dne 30. mar-ca 1922.***

Ker je po čl. 51. zakona o draginjskih dokladah civilnih in vojaških državnih uslužbencev, upokojencev in upo-kojenk z dne 28. februarja 1922 za to po-trebna tudi naknadna odločba ministr-skega sveta, se mu usojam predlagati, naj izvoli sprejeti nastopno odredbo:

Člen 1. Državni upokojenci in držav-ne upokojenke dobivajo razen pokojnine še draginjske doklade po odredbah te uredbe.

Draginjske doklade so osebne in rod-binske.

Višina osebnih doklad se odreja po višini pokojnine in po stalnem stanova-lišču.

Člen 2. Glede na osebne doklade se dele službeni kraji na tri krajevne dra-ginjske razrede, in sicer:

I. razred: vsi oni kraji, ki so bili tudi doslej v tem razredu po členu 2. zakona o draginjskih dokladah z dne 28. febru-erja 1922;

II. razred:

- v Srbiji in Črni gori mesta;
- v Hrvatski, Slavoniji in Medjimurju: kraljevska svobodna mesta in me-sta, nadalje vsi ostali kraji, kjer je sedež srezkih oblastev;
- v Sloveniji in Dalmaciji: vsa mesta in vsi kraji, kjer je sedež srezkih oblastev;
- v Bosni in Hercegovini: vsi kraji, kjer je sedež srezkih oblastev;
- v Vojvodini: kraljevska svobodna mesta z urejenimi senati in mesta, nadalje vsi ostali kraji, kjer je sedež srezkih oblastev;

III. razred: vsi ostali kraji, ki ne spadajo ne v I. ne v II. draginjski razred.

Člen 3. Civilni in vojaški upokojenci in civilne in vojaške upokojenke kakor tudi upokojenci in upokojenke državnih prometnih naprav, ki so bili upokojeni, preden so stopili v veljavo novi zakoni o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, o ustroju vojske in morna-ric in o državnem prometnem osebju, dobivajo draginjske doklade z ozirom na višino pokojnine in število službenih let mesečno po teh tabelah:

I. Če so upokojeni z največ 20 služ-benimi leti:

*** »Uradni list« pod št. 127 iz leta 1922.

Letna penzija v dinarjih ali kronah:	Drag. razr.:		
	I.	II.	III.
do 2999 dobivajo	900	800	700
od 3000 do 4999 dobivajo	1000	900	800
od 5000 do 6999 »	1200	1000	900
od 7000 in več dobivajo	1400	1200	1000

II. Če so upokojeni z več nego 20 službenimi leti:

Letna penzija v dinarjih ali kronah:	Drag. razr.:		
	I.	II.	III.
do 2999 dobivajo	1200	1000	900
od 3000 do 4999 dobivajo	1400	1200	1000
od 5000 do 6999 »	1600	1400	1200
od 7000 in več dobivajo	1800	1600	1400

III. Upokojeni zvaniki, služitelji in njim podobni:

Draginjski razredi:

I.	II.	III.
500 Din.	450 Din.	400 Din.

Člen 4. Upokojenci, ki so bili upoko-jeni, preden so stopili v veljavo novi za-koni, kakor: pokrajinski namestniki, bani, izredni poslaniki in pooblašteni mi-nistri, predsedniki in člani državnega sveta, glavne kontrole in kasacijskega sodišča, pomočniki ministrov, predse-dniki apelacijskih sodišč, redni univerzi-tetni profesorji, generali naše vojske od ujedinjenja do uveljavitve novega zako-na o ustroju vojske, nadalje upokojeni generali prejšnje srbske in črnogorske vojske, ter so imeli na dan upokojitve najmanj 20 let službe, priznane za pokoj-nino, prejemajo kot vse draginjske dok-lade po 3000 dinarjev na mesec, brez ozira na višino pokojnine in na stalno stanovišče. Ta doklada pristoji upoko-jenim ministrom brez ozira na število službenih let.

Pravico do te doklade imajo samo upokojenci, ki so upokojeni z zgoraj na-štetih zvanj. Oni, ki so upokojeni z dru-gih zvanj, nimajo torej brez ozira na svoj čin pravice do te doklade.

Člen 5. Civilni in vojaški upokojenci, civilne in vojaške upokojenke kakor tudi upokojenci in upokojenke prometnih naprav, ki so bili upokojeni, preden so sto-pili v veljavo novi zakoni, in ki uživajo kot osebno pokojnino popolno plačo po-ložaja, s katerega so bili upokojeni, do-bivajo draginjske doklade po nastopni tabeli:

I. Upokojeni uradniki:

Letna penzija v dinarjih ali kronah:	Drag. razr.:		
	I.	II.	III.
do 2999 dobivajo	1500	1300	1100
od 3000 do 4999 dobivajo	1700	1400	1200
od 5000 do 6999 »	2000	1600	1300
od 7000 do 8999 »	2100	1800	1500
od 9000 in več dobivajo	2200	1900	1600

LISTEK.

I. VERK:

Nekatera načelna vprašanja kmetijskega pouka.

(Dalje.)

Marsikdo mi bo ugovarjal iz različ-nih razlogov, toda krenimo pogled v sa-me sebe, v svoje srce, v svojo kri. Če ne naravnost, pa vsaj posredno izhajamo vsi izpod slamnatih krovov, kmetija je bila mati nas vseh. To bi bil prvi raz-log! Smo pa tudi od prvega do posled-njega nacionalisti in hočemo, da bodo temelji naše nove, narodne države na trdnih tleh. Država ne more sloneti na komunizmu, ne na kapitalizmu, ker sta oba internacionalna, temveč le na pose-dujočem srednjem sloju, posebno na agrarcu, ki je svojo zemljo vzljubil in jo tudi brani. Vsaka država mora gledati, da krepki svoj temeljni sloj, ker smo mi činovniki države, pa moramo pri tem podpirati, torej posvetiti svoje moči tudi kmetijskemu pouku z isto požrtvoval-nostjo kakor drugim predmetom osnovne izobrazbe.

Omenil sem v svojem uvodu, da so bilance naših kmetijskih gospodarstev po-čele postajati pasivne. Teoretično bi bili mogoči za to štirje razlogi: elementarne nezgode, nedelavnost kmetijskega prebi-valstva, naravne neproduktivne zemlje ali nerazumevanje dobičkanosne eksplo-atacije. Vsak poznavalec razmer bo ugo-tovil v prvem hipu, da nismo v zadnjih letih imeli elementarnih nezgod v tolikem obsegu, da bi vplivale na splošnost, kmetjsko prebivalstvo je delavno kakor je bil delaven naš kmet že od pamtiveka, naša zemlja povzroča res mnogo napor-nega dela, pa je tudi hvaležna in dobra plačnica, torej je iskati vzroka današnje-ga slabega gmotnega stanja naših kme-tovalcev le v nerazumevanju, kako se lahko zemlja dobičkanosno eksploatira. Ne bilo bi baš težko povedati našemu kmetu, kje je rak-rana njegovoga gospo-darskega nazadovanja, tudi je dovzeten dovolj, da bi vse lepo razumel, a da bi se ravnal po nasvetih, da bi ubogal kme-tijskega strokovnjaka, ne, tega ne, in nikdar ne! Morda je to posledica tisoč-letnega suženjstva, da vidi kmet v vsa-kem, ki je le malo boljše oblečen, le ne-kega biriča ali špijona, kateremu se ne sme nikdar zaupati; on napravi ravno nasprotno od tega, kar mu »gospod« nasvetuje. Vrhu tega je naš kmet skrajno

konservativen, zaljubljen v zlate stare čase, stare lepe običaje in stari, če tudi neplodni način gospodarstva. Pretekla bodo morda stoletja, preden bo mogoče iz njegove duševnosti izveliči nezaupljivost in konservativnost, kajti to ni napaka posamezne individualnosti, temveč je to greh mase, ki se ne da kretati tako brzo, kakor poedinec.

Vendar pa upanje na končni uspeh ni prazno iz dveh tehtnih razlogov. Že doslej so nekateri inteligentnejši gospo-darji zapustili stare tradicije in uničili v sebi splošno mentaliteto mase. Vzgledeh teh bo učinkovito vplival na druge, da se polagoma začno dvigati iz duševnega mrtvila in počno razumevati, da za uspešno gospodarstvo ništa dovolj plug in njiva, temveč sta v isti meri važna tudi svinčnik in papir ter spoznanje, da nam gmotnega stanja ne izboljšata samo trda, žuljava roka in upognjen hrbet, temveč tudi razum, faktor vsakega dela.

Ni še to strokovno - kmetijski pouk, povdarjam to le v dokaz, da je tudi kmetu treba splošne izobrazbe, nekake duševne gibčnosti. Vse kategorije inte-lektualcev zahtevajo v prvi vrsti splošne izobrazbe za svoje člane, le kmet je lah-ko kmet, če tudi je neizobražen, tako se misli, nedostatke svojega duševnega raz-voja pa plačuj s krvavimi žulji v smislu

prav domačega izreka: Kdor nima v glavi, mora imeti v peti!

Prvi pogoj za izboljšanje kmetijskega položaja je torej temeljita splošna iz-obrazba, s posebnim upoštevanjem onih predmetov, ki bistrijo razum in omogo-čajo pravilno presojo vsakega tudi tež-kega položaja. V poštev pride seveda praktično računstvo, še bolj pa slovnica, kajti ta je podlaga čitanju z razumeva-njem. Opazujemo, da naš kmet pač rad čita beletristične spise in jih tudi povsem dobro razume, strokovnih pa ne mara, češ, da je v njih nova slovenščina, četudi je jezik v obeh isti. Pojav je po-vsem razumljiv! Beletristični spisi vpli-vajo na fantazijo in čut, strokovni pa mo-rajo najti učinek v razumu, zahtevajo kritično presojo vsake besede, torej po-polne sigurnosti v stavkovni analizi. Vsa-ko kršenje osnovne izobrazbe bi plačal v prvi vrsti kmet s potnim obrazom. Z mrzlično naglico napredujejo vse panoge vede, le naš kmet, povdarjam naš kmet, stoji mirno in strmi z neverjetnimi očmi na vse to in ne razumeva, da čim večja bo distanca med njim in splošnim na-predkom, tem težji bo njegov gospodar-ski položaj.

(Dalje prih.)

2. Upokojeni zvaničniki in njim podobni, brez ozira na višino pokojnine:

Draginjski razredi:

I.	II.	III.
750 Din.	700 Din.	650 Din.

3. Upokojeni služitelji in njim podobni, brez ozira na višino pokojnine:

I.	II.	III.
650 Din.	600 Din.	550 Din.

Upokojenci pod 2. in 3. prometnih naprav prejemajo še nadalje dosedanje draginjske doklade po členu 11. zakona o draginjskih dokladah aktivnih uslužbencev, upokojencev in upokojenek državnih prometnih naprav.

Doklade, določene s tem členom, pristojne prav tako onim upokojencem, ki so se jim za pokojnino vštela tudi vojna leta in ki prejemajo samo na podstavi tega popolno plačo položaja, s katerega so bili upokojeni.

Aktivni častniki, popolni invalidi in državni uradniki, ki so bili kot rezervni častniki spoznani za popolne invalide, dobivajo prav tako draginjske doklade iz tega člena po plači položaja, s katerega so bili spoznani za popolne invalide. Uradniki obvezniki, popolni invalidi svobodnih poklicev in bivši dijaki, ki predložijo dokaze o popolni nesposobnosti za kakršnokoli delo, katerih čin pri vojski pa ni odrejen, uživajo draginjske doklade aktivnih podporočnikov.

Člen 6. Upokojenci in upokojenke, kar jih je bilo upokojenih, ko so stopili v veljavo novi zakoni, prejemajo po plači, ki so jo imeli po dosedanjih zakonih, draginjske doklade kakor uslužbenci, upokojeni, preden so stopili v veljavo novi zakoni.

Člen 7. Civilnim in vojaškim upokojencem in upokojenkam kakor tudi upokojencem in upokojenkam državnih prometnih naprav, upokojenim, ko so stopili v veljavo novi zakoni, se odreja po plači po teh zakonih višina osebnih draginjskih doklad za istim odstotkom, s katerim se jim odreja pokojnina; pri tem se jemlje za podstavo osebna draginjska doklada, ki so jo imeli ob času upokojitve po odločbi ministrskega sveta o draginjskih dokladah z dne 17. aprila 1924, D. R. br. 42.300* z izpremembami in dopolnitvami z dne 17. maja istega leta, D. R. br. 53.500,** samo da ne smejo biti tako odrejane doklade, in sicer:

1. za uradnike:

v draginjskem razredu

I.	II.	III.
550 Din.	500 Din.	450 Din.

2. za zvaničnike in služitelje:

v draginjskem razredu

I.	II.	III.
400 Din.	350 Din.	300 Din.

Ministrom, upokojenim po novem zakonu, pristoji mesečna doklada, određena zanje s členom 4. te uredbe.

One rodbine umrlih državnih uslužbencev, ki uživajo rodbinsko pokojnino državnih uslužbenecv po prejšnjih zakonih ali plačah ali pokojninah, prejemajo draginjske doklade po členu 3. tabele I. ali III. te uredbe, kakor je bil nač pokojnik uradnik, zvaničnik ali služitelj.

Rodbine onih umrlih državnih uslužbenecv, ki so jim bile pokojnine urejene ali bi bile urejene po novih zakonih in po novih plačah, imajo iste draginjske doklade, ki so jih imele ali bi jih imele osebe, od katerih izvajajo pravico, ko bi bile te osebe upokojene (člen 146. zakona o uradnikih).

Člen 8. Upokojencem gre, če so v vojaški službi, ista osebna draginjska doklada kakor v civilu. Če jim gre po činu v vojski višja doklada od doklade, ki jo uživajo v civilu, jim gre osebna doklada tega čina.

Člen 9. Osebe, ki dobivajo iz državne blagajne milostne oskrbine ali življenjske rente, in sicer na podstavi in v okviru pokojninskih zakonov ali zakonskih predpisov, ki so veljali, preden so stopili v veljavo novi zakon o državnih uslužbencih, nadalje osebe, ki uživajo milošćino po § 76. zakona o civilnih uradnikih kraljevine Srbije, dobivajo osebne doklade iz člena 3. te uredbe.

Osebe, ki prejemajo podporo po čl. 125. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in po čl. 109. zakona o državnem prometnem osebju, nadalje osebe, ki uživajo milošćino po aktu vladarske milosti, dobivajo kot osebno draginjsko doklado minimalne doklade po členu 7. te uredbe.

Člen 10. Sirote državnih uslužbenecv brez očeta in matere, ki uživajo vzgojnino, dobivajo osebno draginjsko doklado po 10 dinarjev na dan, in sicer ob pogojih, ki veljajo za upokojence in upokojenke glede pravice do osebnih doklad.

Člen 11. Vse osebe, ki imajo po tej uredbi pravico do osebne draginjske doklade, imajo tudi pravico do rodbinske doklade, in sicer:

a) za zakonito ženo po 150 dinarjev na mesec in

b) za vsakega otroka, rojenega v zakonitem zakonu, ali pozakonjenega, po 150 dinarjev na mesec.

Glede upokojencev in upokojenk, upokojenih po novih zakonih, se smatra, da je všteta v to vsoto tudi doklada za otroke, določena v členu 143. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih.

Člen 12. Rodbinska doklada za ženo ne gre uslužbencem:

1. če je žena aktivna državna uslužbenka ali upokojenka;

2. če ima žena toliko rednih dohodkov, bodisi iz premične ali nepremične imovine, bodisi iz osebne dela kakršnekol vrste, da znašajo ti dohodki na mesec 500 dinarjev ali več;

3. če gresta zakonca narazen, ne glede na to, ali teče pravda o ločitvi zakona ali ne.

Člen 13. Rodbinska doklada za otroke (ali razlika od doklade po členu 143. zakona o uradnikih) ne gre uslužbencem:

1. za otoka po dovršenem 16. letu;

2. za otoka, ki vstopi v javno ali privatno službo z dohodki v denarju ali v naravi, če znašajo ti njegovi dohodki na mesec 500 dinarjev ali več;

3. za otoka, ki se oskrbuje v javnem civilnem, vojaškem, dobredelnem ali vzgojnem zavodu na brezplačnem mestu;

4. za otoka, ki ima šolsko ali naučno stipendijo, užitek iz kakršnegakoli fonda, podporo ali ustanovo na mesec 200 dinarjev ali več;

5. za otoka, ki vstopi v trgovino, v obrt ali podjetje za učenca ali vajenca, pa ga vzdržuje delodajalec brez nagrade;

6. za otoka, ki se omoži ali oženi;

7. za otoka, ki ima lastno premično ali nepremično imovino, katere dohodki znašajo na mesec 500 dinarjev ali več.

Izjemoma se priznava pravica do te razlike rodbinske doklade za otroke tudi po dovršenem 16. letu:

a) za hčer, če gospodinja očetu, ki je vdovec;

b) če je otrok duševno ali telesno trajno nesposoben za kakršnokoli delo ali pridobivanje;

c) če otrok redno nadajuje šolanje v državi ali v inozemstvu, ne da bi prekinjal potrebno kontinuiteto v šolanju, in sicer za čas šolanja, toda najdalje do dovršenega 23. življenjskega leta.

Tudi za primere pod točkami a), b) in c) veljajo omejitve točk 2. do 7. tega člena.

Nesposobnost za delo ali za pridobivanje se dokaže z izpričevalom državnega zdravnika ali pa občinskega zdravnika v krajih, kjer državnega zdravnika ni; obiskovanje šole se dokaže z izpričevalom šolskega oblastva.

Če sta oče in mati upokojena, gre razlika te doklade za otroke onemu zakoncu, ki mu gre zakonska doklada za otroke.

Člen 14. Osebe, ki prejemajo osebno doklado po odredbah člena 10. te uredbe, nimajo pravice do rodbinske doklade.

Člen 15. Če je mož aktiven državni uslužbenec, žena pa upokojenka in narobe ali če sta oba upokojena, ima vsak zase pravico do osebne doklade.

Člen 16. Izvzeti od pravice do draginjske doklade vobče, t. j. osebnih doklad in rodbinskih doklad, so upokojenci in upokojenke, ki imajo bodisi od lastne imovine, bodisi od osebne dela na mesec 3000 dinarjev ali več dohodkov.

Onj državni upokojenci, ki se bavijo s samostalnim obratom ali svobodnim poklicem, kakor: odvetniki, zdravniki, inženjerji i. dr., nimajo pravice do draginjske doklade, razen če dokažejo z zdravniškim izpričevalom, izdanim po državnih ali občinskih zdravnikih, da so nesposobni za delo zaradi starosti in telesne nesposobnosti, ali če so prekoračili 65. leto starosti.

Člen 17. Odredba prvega odstavka člena 16. te uredbe ne velja za ministre in za upokojence in upokojenke, ki prejemajo osebno pokojnino, če so upokoje-

ni po 20 letih efektivne službe, a za upokojenke, ki uživajo vdovsko pokojnino, če so starejše nego 65 let.

Člen 18. Za otroke, ki uživajo rodbinsko pokojnino, veljajo te-le odredbe:

Če uživajo pokojnino otroci brez očeta in matere, gre pravica do prejetanja osebne pokojninske draginjske doklade najstarejšemu, ki prejema za ostale uživalce iste pokojnine še po 150 dinarjev na mesec kot rodbinsko doklado.

Če pa imajo otroci, ki uživajo pokojnino po očetu ali materi, enega roditelja še živega, ki je bodisi aktiven, bodisi upokojen državni uslužbenec, nima jo pravice do pokojninske osebne doklade, nego njih roditelj ima pravico do rodbinske doklade zanje, in sicer ob pogojih, ki so razloženi v členu 13. te uredbe.

Če je več otrok nego eden, se razdeli znesek te pokojnine na enake dele in po velikosti takega dela se oceni, ali izpolnjuje otrok glede imovinskega stanja pogoje, ki se zahtevajo po tej uredbi za pridobitev pravice do rodbinske doklade.

Če uživajo otroci pokojnino po očetu skupno z mačeho, prejema mačeha pokojninsko osebno doklado kakor tudi rodbinsko doklado po 150 dinarjev na mesec za vsakega otroka, in sicer, če žive skupaj; če pa živi mačeha ločeno od pastorkov, se osebne in rodbinske doklade seštejejo in ves seštetek se razdeli na dele kakor pokojnina.

To velja za otroke, ki prejemajo pokojnino po prejšnjih zakonskih predpisih Srbije in Črne gore.

Člen 19. Če mož ni v državni službi, žena pa je upokojena, ima žena pravico samo do osebne doklade, razen če dokaže, da je njen mož siromašnega stanja in nesposoben za delo. V tem primeru ima žena pravico do rodbinske doklade za otroke, in sicer ob običnih pogojih, ki veljajo za prejetanje te doklade. Moževa nesposobnost za delo se ugotovi po predpisu člena 108. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih.

Člen 20. Če se zakon razveže ali če živita mož in žena ločeno, veljajo glede rodbinske doklade za otroke te-le odredbe:

1. če sta mož in žena oba upokojena ali če je eden izmed njih v državni službi, drugi pa upokojenec, gre rodbinska doklada za otroke onemu zakoncu, pri katerem se otroci vzdržujejo;

2. če je mož svobodnega poklica, mati pa osebna upokojenka in se vzdržujejo otroci pri njej, gre doklada za otroke materi kot osebni upokojenci;

3. če je mož upokojenec, žena pa ni ne državna uslužbenka ne osebna upokojenka, ima mož pravico do rodbinske doklade za otroke, toda doklada se izplačuje ženi, če so otroci pri njej.

To velja, bodisi da je zakon razvezan, bodisi da teče pravda o ločitvi zakona, bodisi da je mož odšel od svoje žene ali ona od njega ter živi ločeno, ne glede na to, ali teče pravda o ločitvi zakona ali ne.

Člen 21. Če je državni upokojenec ali državna upokojenka disciplinski kaznovan (kaznovana) s tem, da se mu (ji) je odvzela plača, ali če je v preiskavi ali obtožen (obtožena), dobiva osebno

dokado nižano v istem razmerju, kolikor se mu (ji) je nižala tudi pokojnina, samo da se mu (ji) osebna doklada ne sme nižati več nego za polovico. Tudi v tem primeru ostanejo rodbinske doklade popolne.

Če se mu (ji) odvzame vsa pokojnina, mu (ji) ne gre ne osebna ne rodbinska doklada.

Člen 22. Osebna draginjska doklada po tej uredbi se sme vzeti v popis samo za državne terjatve, in sicer do polovice, in za sodno priznane vzdrževalnine.

Rodbinska doklada se ne sme jemati v popis za nikakršne terjatve.

Člen 23. Upokojencem in upokojenkam, ki žive v inozemstvu po dobljeni dovolitvi (člen 157. zakona o uradnikih), se nižuje osebne in rodbinske doklade za 30%.

Člen 24. Za prejetanje draginjskih doklad po tej uredbi morajo upokojenci in upokojenke pri blagajni, kjer dobivajo prejemke, izpolniti posebne prijave, ki jih predpiše minister za finance in s katerimi se ugotovi, da so glede pravice do prejetanja draginjskih doklad izpolnjeni vsi pogoji, ki se zahtevajo.

Vsako izpremembo mora predložitelj po že predloženi prijavi takoj naznati dotični blagajni z novo prijavo.

Blagajne, ki izvršujejo izplačevanje, imajo zaradi preizkušanja že predložene prijave pravico in dolžnost, od poedincev zahtevati predložitev novih prijav.

Za dokaz, da so predložiteljeve navedbe resnične, služi jamstvo dveh državnih aktivnih ali upokojenih uradnikov.

Člen 25. Če predložita upokojenec ali upokojenka neresnično prijavo za prejem draginjske doklade in jo prejmeta po njej, se kaznujeta s tem, da se jim odvzame osebna rodbinska doklada za leto dni.

Poleg prej navedenih kazni se vsak takšen upokojenec in vsaka takšna upokojenka še kazenski obtoži zaradi goljufije.

Poroki na prijavi, s katero se zahteva draginjska doklada, so v kazenskem in v materijalnem oziru odgovorni tako kakor predložitelj prijave, če so vedoma podpisali neresnično prijavo. Kaznujejo se z isto kaznijo, določeno v tem členu, kakor predložitelj.

Izrekat kazni, s katero izgube draginjsko doklado vsi upokojenci in vse upokojenke, je pristojen minister za finance.

Vsa finančna oblastva in vse avtonomne blagajne morajo kar najstrožje paziti na pravilno izvrševanje tega zakona ter vsako nepravilnost priobčiti ministru za finance (generalni direkciji državnega računovodstva za administrativni oddelek) zaradi izrekanja kazni in nadaljnega postopanja.

Člen 26. Te odredbe veljajo izza dne 1. septembra t. l.

Minister za finance:
dr. M. Spaho s. r.

Ministrski svet je v seji z dne 8. okt. 1924 usvojil gorenji predlog gospoda ministra ter odobruje, da se povsem postopa po njem.

Predsednik ministrskega sveta:
Ljub. M. Davidović s. r.
(Podpisi ostalih ministrov.)

Protesti okrajnih učiteljskih društev.

Desolatne prosvetne razmere pod klerikalnim prosvetnim režimom. — Učiteljstvo je „na razpoloženju“ in brez službe, šole so pa brez pouka. — Neomajna vera članstva v UJU.

—res Učiteljsko društvo za Maribor in bližnje okolice je na svojem zborovanju dne 16. oktobra t. l. sklenilo:

1. V mariborski oblasti so z ozirom na preteklost zlasti ob državni meji in v Prekmurju, tudi v šolstvu posebne prilike, katerih je treba upoštevati v vzgojno narodnem in državnem zmislu. Neobhodno potrebno je za prospeh šole, narodne in državne misli, da funkcionarji šolske oblasti te prilike poznajo in upoštevajo. Zato obžalujemo, da šolska uprava ni upoštevala pri zadnjih imenovanjih tega važnega principa.

2. V interesu šolstva je, da se vrši reden pouk. Zadnji čas pa se je ustvarila pri nas nova kategorija učiteljstva, namreč »učiteljstvo na razpoloženju«, med tem, ko se po mnogih naših šolah ne more vršiti reden pouk zaradi pomanjkanja učiteljstva. Zato pozivamo šolsko upravo, da čimprej odpravi te izredno žalostne razmere in izpolni prazne razrede z »učiteljstvom na razpolo-

ženju« ter nastavi učiteljske abiturijente in abiturijentine.

3. Odločno obsojamo vsa nasilja in krivice, ki so se dogodile v zadnjem času številnim posameznikom našega stanu ne iz stvarnih in strokovnih, ampak iz politično-strankarskih ozirov. V sled njih ni namreč težko prizadeto le učiteljstvo, ampak tudi razvoj našega šolstva.

Posebno pa obsojamo nasilje, ki se je izvršilo nad zaslužnim višjim šolskim nadzornikom Ganglom, ker je s tem prizadeto tudi vse učiteljstvo.

Bič, ki nas tepe, bo le tem tesneje strnil naše vrste v neomajni slogi in solidarnosti, zakaj močna in trdna stanovska organizacija bo za bodočnost našega stanu in našega šolstva prav tako važnega, ali pa še večjega pomena, kakor je bila do sedaj.

—res Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo, 4. oktobra 1924 v Rogaški Slatini, je sprejelo sledeči protest:

* »Uradni list« pod št. 123.

** »Uradni list« pod št. 171.